altında sergilenmesi tesadüf değil. Fransa, İtalya, Almanya, Çek Cumhuriyeti, Slovenya, Türkiye gibi pek çok ülkede çekilmiş bu fotoğraflar çoğunlukla boş yollar, terk edilmiş köylerden oluşuyor. Bu seçkideki boşaltılmış kent ve terk edilmiş, donuk doğa görüntüleri bir araya geldiğinde bir yabancılaşma ve hüzün bölgesi oluşturuyorlar. Aslında nerede ve ne zaman çekildiği kolaylıkla ayırt edilemeyen fotoğraflar zamansızlıkları ve evrensellikleriyle de çarpıcı. Sert, geometrik hatlı, estetikten nasibini almamış soğuk binaların terk edilmişliğinin fotoğrafları ise ayrı bir soğukluk yayıyor. Zaten ruhsuz metal-beton yığını olan yapılar, bir de şimdi boşaltılmış oldukları için daha da anlamsızlaşıyor sanki. Bu binaların, tarihinin bir döneminden totalitarizmin ya da faşizmin geçmiş olduğu ülkelerde fotoğraflanmış olmaları rastlantı olabilir mi?

1986 yılında tanıştığı panoramik fotoğraf makinesiyle peyzaj ve doğa fotoğraflarına da yönelen Koudelka, peyzajın onu nasıl çektiğini anlatıyor: "Çoğu insan yıkıma uğramış peyzajın korkunç olduğunu düşünüyor. Bana göre korkunç olan peyzaj değil, korkunç olan yıkım. Yüzyıllar öncesinde kurulmuş ve şimdilerde yok edilmiş olan o göz alıcı Bohemya peyzajının artık var olmadığı anlamına gelen yıkım. Sonsuza kadar yitip gitmiş. Bu yaralı peyzajda yabanıl bir güzellik görüyorum. Güç. Varoluş mücadelesi. Yıkımdan sonra toprak yavaşça iyileşmeye başlar, kendini yeniler ve yaşam yeniden ortaya çıkar." Bu mücadeleyi ve dönüşümü anlattığı peyzaj fotoğrafları da Kaos başlığı altında sergileniyor.

Ve aslında bu sergi burada bitiyor ama "Sınırlarını bulmak, ne kadar uzağa gidebileceğini görmek" isteyen sanatçı hem kendi sınırlarını hem de fotoğraf sanatının sınırlarını uzağa taşımaya, "dünyanın en güzel yerini bulamamak için çırpınmaya", babasından aldığı öğütle dünyaya "ne olduğunu göster"meye, "duvarda uzun süre bakılabilen" fotoğraflar çekmeye devam ediyor...

BARIŞIN OZANI OĞUZ TANSEL ANILDI

Şair ve yazar Oğuz Tansel, ölümünün 13. yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Edebiyat Topluluğu ve *Folklor - Edebiyat* dergisinin düzenlediği "Barışın Ozanı Oğuz Tansel" başlıklı etkinlikle anıldı. Toplantıya katılanlar arasında yazar Mahmut Makal, Mustafa Şerif Onaran, Işık Kansu, Remzi İnanç, şair Ahmet Özer, ressam Cemil Eren, film yönetmeni Engin Ayça, Ünsal Piroğlu ve edebiyat sanat dünyasından pek çok kişi katıldı.

ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi Kemal Kurdaş Salonu'nda gerçekleştirilen etkinliğe Tansel'in yakınları, dostları ve Türk edebiyatının önemli isimleri katıldı. Gülsen Tuncer'in sunduğu ve Edebiyatçılar Derneği, Nâzım Hikmet Kültür Merkezi, *Nikbinlik* dergisi, Truva Foklor Araştırmaları ve Türkiye Yazarlar Sendikası'nın da destek verdiği etkinlikte konuşan Tansel'in kızı Aysıt Tansel, babasının masalları, "uyutmak için değil, uyandırmak için" yazdığını söyledi. Tansel, "Babam uyutulan, kandırılan ve sömürülen insanların gözünü açmak için sanat yapıyordu. Bunun dışında yapılan sanatı, iktidara yaranmak ve sorunlardan kaçmak olarak nitelendirirdi," dedi. Babasının yazdığı masallarda, "Allah", "kader", "alın yazısı" ve "şükür" gibi kelimelerin hiç yer almadığını vurgulayan Tansel, yaşama dair bütün sertlik öğelerinin yumuşatılarak verildiğini de kaydetti.

Yazar Ahmet Say, Tansel'in eşi bulunmaz bir dost olduğunu dile getirdi. Ortak anılarını anlatan Say, "Tansel'in masallarından, onun eğitici yanından daha ileri sosyalist bir düşünceye sahip olduğunu anlamıştım," dedi. Türkiye Yazarlar Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi İlhan Gülek ise Tansel'in yaşamı boyunca emekten ve haktan yana olduğunu belirtti. Gülek, "Tansel, can kulağıyla dinlenecek masallar yazdı, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın 'Ses Bayrağı' dediği Türkçeyi kaf dağına çıkardı," diye konuştu.

Şair ve halkbilimci Metin Turan, Tansel'in tam bir "bilinç adamı" olduğuna dikkat çekti. Tansel'in halk kültürüne ayrı bir önem verdiğini ve masallarını bu kültür doğrultusunda yazdığını anlatan Turan, "Bir eğitimci ve edebiyat adamı olarak Tansel, gelenekle bugünü özdeşleştiren en iyi yazarlardan biriydi," dedi. Türkiye Yazarlar Sendikası üyesi Eray Canberk, bir yazar ve şair olarak Tansel'in Türk edebiyat yaşamına çok önemli eserler kazandırdığını vurguladı. *Varlık* dergisi Genel Yayın Yönetmeni Enver Ercan, Tansel'in ilk şiirlerinin *Varlık* dergisinde yayımlandığını belirtti. Ercan, "Tansel, masallarında arkasındaki o eski uygarlıkların sesiyle konuşurdu. Bence Tansel, sanatın zirvesine oturmuş bir yazar ve şairdir," dedi. Ankara Üniversitesi (AÜ) Türk Dili Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ateş de konuşmasında, Tansel'in Türk diline verdiği önemden bahsetti. Ateş, "Bana göre iki tür yazar ve şair vardır. Birincisi, sözcükleri zorlayan yazarlar ve şairler, ikincisi de sözcükleri yazan yazar ve şairler... Tansel, sözcüklerini zorlayan bir şair ve yazardı," dedi. Konuşmaların ardından Türk Halk Müziği Sanatçısı Okan Murat Öztürk, türkülerden oluşan bir demet sundu. Gecede ayrıca ODTÜ Edebiyat Topluluğu Dinleti Grubu da Tansel'in şiirlerini okudu.

Sinema ve tiyatro oyuncusu, sunucu Gülsen Tuncer.

Toplumsal Tarih Mart 2008, Sayı 171, s.10